

Tilannekatsaus lasten ja nuorten kulttuuriharrastuksista

Koonti kulttuuriharrastamisen nykytilanteesta ja kehittämismahdollisuuksista syksyn 2025 toimijakyselyn sekä Nappulan harrastusmessuilla toteutetun taide/kulttuuriharrastusäänestyksen perusteella.

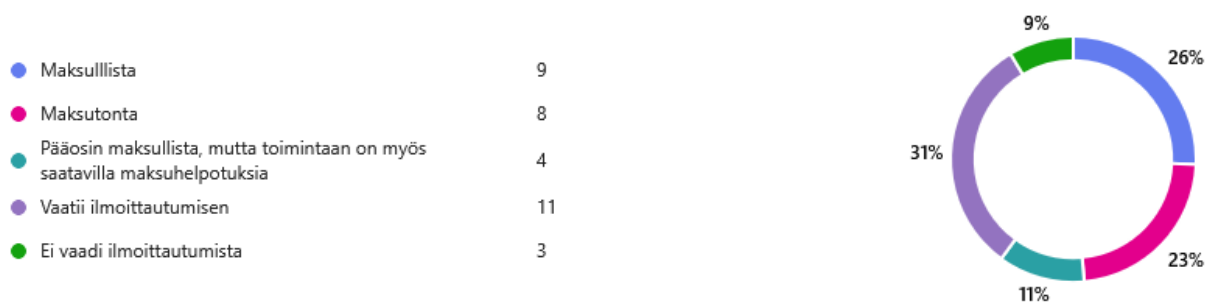
Kysely palvelutuottajille elokuussa 2025

Kulttuuripalvelut lähettivät forms-kyselyn kulttuuriyhdistyksille sekä kulttuuriharrastusten tuottajille elokuussa 2025. Kyselyllä haluttiin kartoittaa harrastusten saavutettavuutta (ml. maksuttomuus), kohderyhmiä, laajentamismahdollisuuksia sekä tulevaisuudennäkymiä palvelun tuottajien näkökulmasta. Kysely lähetettiin Kulttuurikumppaneille sekä kulttuuriavustusten saajille sekä kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyösopimuksen tehneille tahoille. Vastauksia kertyi 13. Vastaajissa oli tahoja niin näyttämötaiteen (4), musiikin (4), kuvataiteen (2), monitaiteen (2) kuin kädentaitojenkin (1) alalta.

Hieman yli puolet vastaajista (7) toteuttaa harrastustoimintaa kausiluonteisesti (esim. vaan kesäkaudella), työpajoin tai lyhytkurssein. Ympärivuotista harrastustoimintaa järjesti 6 vastaajaa ja 2 vastaajaa järjesti pelkästään lyhytkursseja, työpajoja tai toimi hankeperusteisesti. Leirejä järjesti vastaajista 3 tahoja.

Kohderyhmänä pääosalla vastaajista oli sekä aikuiset että lapset (9 vastaajaa) tai he määrittelevät toimintansa kaiken ikäisille sopivaksi (7 vastaajaa). Päiväkotikikäisille toimintaa järjesti 2 vastaajaa, alakouluikäisille 4 vastaajaa ja yläkouluikäisille ja muille nuorille toimintaa järjesti 3 vastaajaa. Yksi taho ilmoitti kohderyhmäksi aikuiset ja äänenmurroksen jo läpi käyneet nuoret.

Toiminnan saavutettavuus ja maksullisuus

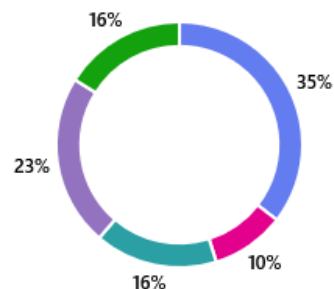
Kuva 1: Taulukko toiminnan maksullisuudesta ja ilmoittautumiskäytännöistä

Yllä olevasta taulukosta ilmenee, että pääosa harrastuksista ovat maksullista toimintaa, mutta muutamiin on saatavilla myös maksuhelpotuksia. Maksuttomia harrastuksiakin on kuitenkin tarjolla kahdeksalla vastaajalla. Pääosa toimijoista edellyttää ilmoittautumista harrastustoimintaan.

Saavutettavuuden vastaajat huomioivat monin eri tavoin: Suurimmalla osalla (11 vastaajaa) avustaja pääsee maksutta mukaan toimintaan. Myös taloudellinen saavutettavuus on huomioitu valtaosalla (8) samoin kuin kielelliset haasteet/alkava suomen kielen taito (8). Lähes puolet (6) vastaajista kysyy myös lapsen/nuoren mahdollisista erityistarpeista huoltajilta ja sama määrä toimijoista on myös kiinnostunut kehittämään saavutettavuusasioita parempaan suuntaan. Saavutettavampi harrastus -asennemerkki on jo tuttu tai käytössä muutamalla toimijoista (3), samoin muutaman tahon (2) ohjaajilla on jo saavutettavuuteen liittyvää koulutusta. Fyysisesti esteettömissä tiloissa toimii vain yksi toimijoista.

Toiminnan rahoittaminen ja tulevaisuudennäkymät

● kaupungin avustamana (osa rahoituksesta tulee kaupungilta)	11
● kaupungin tuottamana tai ostopalveluna (pääosa tai kaikki rahoituksesta tulee kaupungilta)	3
● yhteistyössä eri toimijoiden kesken	5
● oman yhdistyksen/yhteisön talkootyönä	7
● Muu	5

Kuva 2: Toiminnan rahoittaminen ja järjestäminen

Vastaajista suurin osa toteuttaa toimintaa kaupungin avustamana tai kaupungin osarahoituksella. Kohdassa muu yksi vastaaja mainitsee, että toimintaa tuottaa Salon kansalaisopisto (jolloin toiminta pitäisi merkitä kaupungin tuottamaksi), yksi taas kertoo, että toimintaa järjestetään tällä hetkellä muiden kaupunkien ja säätiöiden tuella, kaksi kertoo rahoittavansa toimintaa jäsenmaksuin tai keräämällä osallistumismaksuja. Yksi vastaajista taas kertoo toimivansa ammattitaiteilijana ja toistaiseksi tekevänsä ohjaustoimintaa vapaaehtoistyönä. Toiminnan tulevaisuus nähdään yli puolessa vastauksista (7) hyvinkin positiivisessa valossa, uskotaan että viiden vuoden sisällä toiminta kehittyy ja harrastajamäärät kasvaa. Vähän alle puolet (6) taas katsoo kausi kerrallaan ja toivoo että toiminta jatkuisi vähintäänkin nykyisellään.

Toiminnan kehittämisessä tärkeimmiksi asioiksi nähdään kaupungin tuen lisääminen (12), yhteistyön lisääminen kaupungin kanssa (10) sekä markkinoinnin lisääminen. Suurimmiksi haasteiksi koetaan toiminnan rahoittamiseen liittyvät haasteet, jotka mainitsee 8 vastaajista. Rahoitukseen liittyvät haasteet ovat moninaisia: järjestämiskustannukset määräävät harrastuksen hintaa ja näin maksuhelpotuksia ei välttämättä voida tarjota ja tämä vaikuttaa siihen moniko pystyy osallistumaan harrastukseen, osa toimijoista ei veloita harrastajilta mitään, mutta tulo pitäisi silloin saada pääsymaksuista sekä avustuksista, mikä sekään ei ole helppoa. Osa kokee että harrastus on liian kallis osallistujille ja siksi osallistujia ei tule tarpeeksi jotta ryhmät saataisiin pyörimään. Vastauksissa nousee esiin myös epäreilu kilpailutilanne, jos kaupunki järjestää ilmaisia ryhmiä samanlaisesta toiminnasta mitä yhdistystoimijan on kiinteiden kulujen vuoksi tarjottava maksullisena. Lisäksi vastaajat mainitsevat haasteiksi tila-asiat (2) (harjoitus- ja varastotilat), tarjolla olevien työtuntien vähyyden sekä pätevän henkilökunnan löytämisen.

Nuorten toiveet harrastustoiminnan suhteen taiteenaloittain/toiminnoittain

Salon kaikissa yläkouluissa järjestettiin seiskaluokkalaisille harrastusmessut elokuussa 2025 ja siellä kyseltiin mieluisista taide- ja kulttuuriharrastuksista nuorilta niin, että nuoret saivat äänestää itselleen mieluisinta taiteen/kulttuurin/harrastustoiminnan alaa tarraäänestyksellä ko. toimintaa esitteleviin tarrajulistisiin.

	Hermann	Armfelt	Perniö	Moisio/Uskela	Yhteensä
Makerspace	17	37	18	39	111
Musiikki	24	23	3	22	72
Kuvataide	23	26	3	10	62
Tanssi	17	26	2	12	57
Sirkus	21	6	5	9	41
Teatteri	12	8	5	14	39
Kädentaidot	6	9	2	4	21
Sanataide, kirjallisuus	2	0	0	1	3

Kuva 3: Eniten ääniä nuorilta keräsi Makerspace-tyyppinen harrastus/pajatoiminta.

Nuorten äänet vaihtelivat äänestyksessä aika paljonkin koulukohtaisesti. Äänestystuloksia käytetään apuna yläkouluihin ja toiselle asteelle suunnatun kyselyn laadinnassa. Tavoitteena on saada vielä loppuvuoden 2025 aikana toteutettua kysely testattavista kerhosisällöistä sen perusteella mitä toimijoita ja tiloja meillä kaupungissa on. Kerhoja pyritään pilotoimaan kulttuuripalveluiden rahoittamana vuonna 2026. Kerhojen toteutusvaihtoehtoina on avoin taidepajatoiminta sekä ryhmätoiminta, riippuen nuorten toiveista sekä toteuttavien tahojen resursseista. Toiminnan pilotointia varten tehdään myös benchmarking-työtä muista vastaavankokoisista kaupungeista ja niiden matalan kynnyksen kulttuuriharrastustoiminnoista. Pilottikerhojen suunnittelussa on myös huomioitava koulujen Mun juttu -tarjonta ja toimintamallit.